

Arthelpdesk

Arthelpdesk wil graag een nieuwe vorm van mecenaat en talentvolle kunstenaars met elkaar verbinden om duurzaam cultureel ondernemerschap en financiële stabiliteit te bevorderen. Zij werken met professionele kunstenaars die aan een kwalitatief hoogstaand oeuvre bouwen. Deze kunstenaars zijn veelal zzp'ers en hoewel ze soms wat verder zijn in hun carrière, missen zij ondernemerservaring. Daarnaast voeren zij hun onderneming vaak in een financieel moeilijke situatie.

De aangesloten kunstenaars worden ondersteund middels vakkundige en kosteloze begeleiding via zogenaamde 'zakenmaatjes'. De zakenmaatjes of kunstbehartigers hebben een professioneel verleden in het bedrijfsleven en werken met ons mee als vrijwilligers. Zij schenken geen geld, zoals in een traditionele mecenaatsituatie, maar zij schenken, naast hun tijd en aandacht, hun creativiteit, kennis en kunde wat ondernemen betreft. Arthelpdesk bouwt een gemeenschap voor kunstenaars en kunstbehartigers, om te beginnen in de regio Gooi, Vecht- en Eemstreek, waar Stichting ReconAct, de initiatiefnemer van Arthelpdesk, gevestigd is. Kunstenaars uit andere regio's zijn ook welkom.

Anikó Ouweneel-Tóth
Projectleider
Arthelpdesk

Coen Kranenberg
Kwartiermaker
Arthelpdesk

arthelpdesk.nl
Instagram @arthelpdesk

Dit uniek, sociaal-cultureel project
is financieel ondersteund door
AFAS Foundation.

Op moment van schrijven is Arthelpdesk met hun pilot bezig, die december 2023 eindigt. Daarna hopen ze nog veel meer buitengewone kunstenaars en creatievelingen te ondersteunen, zodat deze kunstenaars nog meer rendement uit hun creatieve werk kunnen halen en meer ruimte overhouden om zich autonoom verder te ontwikkelen.

Duurzaam cultureel ondernemerschap

Jelle Korevaar & Gertjan Eekel

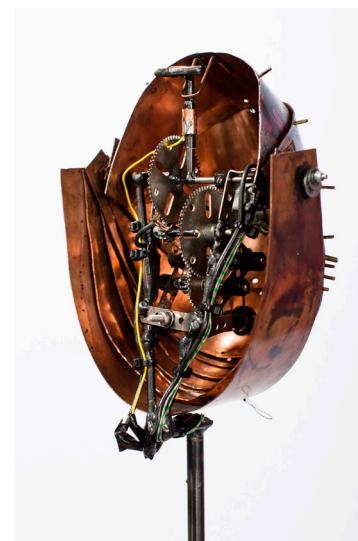
afb. 1
Jelle Korevaar, 2021.
(foto: Marijn de Ruiter)

Wie zijn van invloed geweest op jouw kunstenaarschap?

Jelle Korevaar afb. 1

Het moment dat ik voor het eerst met het werk van Christiaan Zwanikken (1967-) werd geconfronteerd, staat in mijn geheugen gegrift. Het kwam een keer langs bij een televisieprogramma, in mijn kindertijd nog. Zijn bewegende sculpturen, gemaakt van dode dieren, maakten veel indruk.

Tijdens een zoektocht naar mijn artistieke familie kwam ik in aanraking met het werk van Theo Janssen (1948-) en Rueben Heyday Margolin (1970-). Daarnaast herontdekte ik Christiaan Zwanikken. Vanaf mijn tweede studiejaar raakte ik verknocht aan kinetische kunst.

afb. 2
Jelle Korevaar, *Angst*,
2015, mixed media, 24 x
24 x 144 cm.
(foto: Jelle Korevaar)

afb. 3
Jelle Korevaar, *Angst*,
2015, mixed media, 24 x
24 x 144 cm.
(foto: Jelle Korevaar)

Hoe zou jij jouw techniek omschrijven?
afb. 2 & 3

Jelle

Ik probeer beweging vast te leggen door het te herhalen. Wat ik om me heen zie en ervaar, vertaal ik in mijn eigen mechanieken. Hoe relaties en maatschappelijke processen werken, hoe de natuur werkt, oplossingen en problemen.

Welke materialen gebruik je?

Jelle

Ik ben tot nu toe vooral bezig geweest met het samenstellen van allerlei materialen. Mijn machines worden vaak aangedreven door elektromotoren, maar ik ben op dit moment ook erg druk met gerecycled plastic. Ik werk samen met een sociale werkplaats die plastic verzamelt, zoals mayonaise-emmers van de snackbar of pipethouders van een laboratorium. Dit materiaal zou normaal gesproken allemaal de afvalverbranding in gaan.

Bij de sociale werkplaats maken ze het materiaal schoon en versnipperen ze het. Zo kan ik het weer in nieuwe vormen persen. Momenteel doe ik onderzoek naar manieren van persen. Mijn werk ging tot nu toe over sociale processen. Ik wil nu ook een sociaal proces van mijn werk maken. Daarnaast bekeek ik voorheen de wereld meer vanaf de negatieve kant. Ik zie nog steeds dat er een hoop misgaat, maar probeer nu vanuit oplossingen te werken. Zo zal in mijn werk niet heel erg zichtbaar zijn dat ik met afval werk, maar ik wil juist laten zien wat voor mooie materialen we zo van straat op kunnen pakken. Zonder sociale werkplaatsen is het onmogelijk om deze processen in gang te zetten. Dat vind ik ook een mooie gedachte.

afb. 4
Jelle Korevaar, *Hoop*,
2021, mixed media, 125 x
125 x 50 cm.
(foto: Jelle Korevaar)

afb. 5
Jelle Korevaar, *Hoop*,
2021, mixed media, 125 x
125 x 50 cm.
(foto: Jelle Korevaar)

Hoe lang werk je aan een kunstwerk voordat het klaar is en hoe bepaal je dat het klaar is?

Jelle

Vaak zit ik vast aan deadlines. Ik werk hier naartoe, waardoor de laatste periode bijna altijd stressvol is. Maar het is voor mij de beste manier om echt tot iets te komen.

Mijn werken zijn bewegende machines. Als de machine beweegt en werkt is hij vaak wel een soort van af. Maar machines gaan altijd stuk en als ik ze repareer, upgrade ik ze met nieuw opgedane kennis, zodat ik niet nog een keer tegen hetzelfde probleem aanloop.

Welk eigen werk heeft een speciale betekenis en waarom?

Jelle

Voor mij is het werk *Hoop** een sleutelwerk. afb. 4, 5, 6 & 7 De voorafgaande werken gingen over zware thema's zoals populisme, extremisme, enzovoort. Ergens gaat *Hoop* daar ook over, maar vanaf een andere kant bekeken. Ik heb bij dit werk mijn maakplezier teruggevonden. Ik ben veel meer gaan werken vanuit de natuur en een zoektocht naar het hogere. In plaats van mij vast te bijten in frustratie en machteloosheid houd ik me bezig met waar ik energie van krijg. Daarnaast was dit werk gemaakt voor de Biënnale van de Heilige Driehoek, voor mij een bijzondere expositie om deel van uit te maken.

* jellekorevaar.com/hoop

Wat betekent kunst voor jou?
Of, wat maakt iemand tot een (goede) kunstenaar?

Jelle

Ik vind dat alles wat met de intentie tot kunst gemaakt wordt, kunst is. Nu spreekt kunst mij persoonlijk aan als er veel energie in een object wordt gestopt. Ik houd ervan als mensen datgene wat ze om zich heen ervaren op hun eigen manier vertalen. En ik vind het zichtbaar maken van het onzichtbare en de zoektocht naar het heilige heel boeiend.

Is het ondernemerschap aspect van een kunstenaarspraktijk iets wat je overviel en/of tegenviel?

Jelle

Ja, ik had geen flauw idee waar ik moest beginnen. Ik zag het ook altijd als een noodzakelijk kwaad. Maar dankzij een diversiteit aan mentoren kreeg ik een beetje grip op de zaak. Ik word op een andere manier uitgedaagd. Ik heb geld nodig om te overleven. Om geld uit mijn werk te halen moet ik mezelf *pushen* om dingen te doen die ik niet durf. Maar als een horde genomen is, kijk ik met trots terug.

Elke stap brengt nieuwe mogelijkheden en uitdagingen. Daarom is het fijn dat er mensen als Gertjan zijn om mee te sparren. Gertjan is op zijn manier al tegen precies dezelfde dingen aan gelopen als ik. Zijn tips zijn voor mij handvatten die me een gevoel van controle geven. Dat maakt dat ik nu veel meer plezier krijg in het ondernemen. Natuurlijk blijf ik in de eerste plaats een maker, maar daarnaast krijg ik steeds meer gevoel bij het ondernemerschap.

Welke elementen die uit de samenwerking met een 'zakenmaatje' naar voren zijn gekomen, zal je blijven toepassen?

afb. 7
Jelle Korevaar, *Hoop*, 2021,
mixed media, 125 x 125 x 50 cm.
(foto: Jelle Korevaar)

afb. 6
Jelle Korevaar, *Hoop*, 2021,
mixed media, 125 x 125 x 50 cm.
(foto: Jelle Korevaar)

Wat motiveert jou om maatje te worden?

Gertjan Eekel

Het verzoek om maatje te worden kwam via Gerard Knoop, een mede-clublid van mij bij Rotaryclub Huizen Gooimeer. Het idee van deze club is dat de leden op verschillende wijzen hun medemens ondersteunen. Vanuit die achtergrond kwam dan ook de eerste motivatie om mee te doen, maar ook het feit dat het in dit geval om het begeleiden van beeldende kunstenaars ging, was een argument om 'ja' te zeggen. Als architect spreekt de wereld van de beeldende kunsten mij natuurlijk aan, maar ook specifiek die van bewegen in ruimtelijke zin. Voor mij is de koppeling met Jelle, een kunstenaar die zeer ruimtelijk werkt, dan ook een zeer gelukkige.

Hoe keek je voor deze samenwerking naar een kunstenaarspraktijk en is dit door de samenwerking veranderd?

Gertjan

Ik heb altijd met een zekere 'jaloezie' gekeken naar de praktijk van beeldend kunstenaars, waar het gaat om de artistieke vrijheid in het creëren van werk. Dat is een groot goed. Binnen mijn eigen praktijk is diezelfde creativiteit minstens zo belangrijk, maar gebonden aan functionaliteit, wet- en regelgeving en in de meeste gevallen de krachten van de markt. De belangen zijn vaak groot en kunnen verschillen. Het werk dat wij produceren is in eerste instantie dus vraaggestuurd en daarin zat en zit naar mijn mening een verschil met de kunstenaarspraktijk. In de gesprekken met Jelle wordt dat voor mij duidelijk. De manier waarop een project aangepakt wordt of kan worden is behoorlijk vergelijkbaar. Het verschil zit in de oorsprong van het werk. Is dat een concept dat op een voor jou onvermijdelijke manier vorm moet krijgen of is dat een vraag vanuit de markt, die jij op een voor jou onvermijdelijke manier vormgeeft?

Hoe ziet de samenwerking met de kunstenaar er in de praktijk uit en hoe ervaar je dit?

Gertjan

De ervaring is tot op heden uiterst positief. We hebben elkaar nu vier keer getroffen: een eerste kennismaking in Dordrecht, waar Jelle een overzichtstentoonstelling had georganiseerd in de binnenstad van zijn serie 'Beeldenstorm'; de tweede keer in Singer Laren, waar wij voor ons overleg de tentoonstelling bezochten; de derde keer in zijn atelier en onlangs op een plek waar hij een werk voor moet maken. Met een verschillende blik dezelfde beelden en ruimten met elkaar delen, werkt zeer motiverend voor beide kanten. Dit is een verwachting die ik had, van de samenwerking met een beeldend kunstenaar, die volledig uitkomt.

Jelle heeft een aantal voor hem belangrijke projecten op stapel staan. Gaandeweg het project proberen wij samen een voor hem werkende manier te vinden die hem in staat stelt deze projecten uit te voeren op een manier die niet alleen artistiek bevredigend is, maar hem ook zakelijk gezond houdt. Vanuit mijn eigen praktijk zal ik ervaringen (en waar mogelijk mijn netwerk) inbrengen om dat te bereiken. Dit doen we door op regelmatige basis gesprekken met elkaar te voeren. We combineren deze gesprekken met een bezoek aan een tentoonstelling of museum, wat in ieder geval voor mij zeer inspirerend en motiverend werkt.

Bart van Deelen & Lydia de Jong

Kun je jouw kunstenaarschap omschrijven?

afb. 8
Bart van Deelen.

(...) Door te spelen met schaal en perspectief ontstaat er een zekere mate van verhevenheid. Objecten krijgen een waarde of eigenen zich een waarde toe. Het hangt, het is zwart of reikt omhoog.^{afb. 10} Het werk oogt functioneel, maar tegelijkertijd ontkennen de sculpturen deze functies en brengen de toeschouwer terug naar de fysieke essentie van het werk. Eenvoudige esthetische ingrepen benadrukken de verschillende facetten van het object en tonen de potentie van het materiaal. Op meer abstract niveau weerleggen de sculpturen hun eigen monumentale karakter, waaruit mijn interesse in de maakbaarheid van de geschiedenis blijkt. Zelf ben ik opgegroeid tussen antieke meubels en schilderijen, mijn ouders zijn beide kunst- en antiekiefhebbers en hebben veertig jaar een antiekwinkel gehad. Daar word je door gevormd, het is iets waar je je tegen afzet of iets wat je omarmt. Ik deed het laatste. (...)

Bart van Deelen ^{afb. 8}

Er zijn twee belangrijke ideeën in mijn werk. Een daarvan is om historische objecten of concepten en feiten uit de echte, gewone wereld te halen en hun betekenis door middel van verbeeldingskracht uit te breiden. De ander is om ze onbeweeglijk te maken en daardoor de inhoudelijke essentie poëtisch tegen te spreken. ^{afb. 9} Een terugkerend thema in mijn werk is het concept van de dood, de zoektocht naar het eeuwige leven en het verlangen van de mens naar materiële waarde. (...)

afb. 9
Bart van Deelen, *Untitled*, 2021, Verde Laguna marmer en beton, 31 x 24 x 17 cm.

(...) Mijn inspiratie voor mijn werk heeft hier ook mee te maken. Ik kijk (vooral) naar de connectie of waarde die de mens toekent aan bepaalde objecten en materialen.^{afb. 11}

afb. 10
Bart van Deelen, *Untitled*, 2021, teak en Agios Petros marmer, 139 x 48 x 30 cm.
(foto: Gert Jan van Rooij)

afb. 11
Bart van Deelen, *Metamorphosis III*, 2022, beton, Agios Petros marmer, 41 x 27 x 21 cm.

Welke materialen en technieken gebruik je?

Bart

De materialen die ik gebruik zijn vaak traditionele materialen: steen (vaak marmer), hout en beton. Ik werk vanuit het materiaal: wat zijn de eigenschappen, wat is de potentie en hoe kan ik dit tonen en laten spreken.^{afb. 12} Het materiaal staat daardoor centraal en is dus erg belangrijk. Door esthetische ingrepen probeer ik de verschillende eigenschappen en facetten van het materiaal te tonen, bijvoorbeeld de stofuitdrukking in marmer, het spelen met de nervatuur in het hout en de monumentaliteit van beton. Mijn techniek zou ik omschrijven als klassiek ambachtelijk.

afb. 12
Bart van Deelen, *Iphiclydes podalirius*, 2023, verguld eiken-houten paneel, Agios Petros marmer, 42 x 25 x 5 cm.

Welk eigen werk heeft een speciale betekenis en waarom?

Bart

Dat is het werk *Pièce de milieu* (2019),^{afb. 13a & 13b} mijn eerste werk waar marmer in is verwerkt. In Athene aan de Athens School of Fine Art begon ik te werken met marmer, vanaf dat moment is steen onderdeel geworden van mijn praktijk. Het half jaar in Athene heeft mij zodanig geïnspireerd en gevormd dat dit nog steeds een belangrijke rol speelt in mijn werk.

afb. 13a & 13b
Bart van Deelen, *Pièce de Milieu*, 2019, geëboniseerd eik, Sivec marmer, 82 x 59 x 43 cm.
(foto: Geert Jan van Rooij)

Hoe lang werk je aan een kunstwerk voordat het klaar is en hoe bepaal je dat het klaar is?

Bart

Dat is afhankelijk van de grootte, het materiaal en de vorm. Hoe lang dit duurt is lastig te zeggen, maar gemiddeld ben ik wel een ruime maand bezig. Ik heb een concept en een doel voor ogen, als dit bereikt is dan werk ik dit op technisch gebied uit tot in perfectie.

Wat wil je vertellen met je kunst?

Bart

Ik ben erg gefascineerd door oude dingen, gebruiken en tradities; die vertellen een verhaal en laten veel driften van de mens zien. Dit is vaak nog van toepassing op de tegenwoordige tijd. Ik vind het interessant een brug te slaan en daar mijn eigen verbeelding van te maken, maar tegelijkertijd ook ruimte over te laten voor meerdere interpretaties.^{afb. 14, 15}

Wat betekent kunst voor jou? Of, wat maakt iemand tot een (goede) kunstenaar?

Bart

Wat ik zelf belangrijk vind, is dat je meerdere betekenislagen uit een werk kan halen. Anders prikkelt het mij niet. Inhoudelijk moet het uitdagen, maar de vormgeving/afwerking vind ik ook belangrijk.

Is het ondernemerschapaspect van een kunstenaarspraktijk iets wat je overviel en/of tegenviel?

Bart

Vooral het netwerken en mezelf in de markt zetten is iets wat mij niet ligt. Dit is toch wel essentieel voor een kunstenaar tegenwoordig.

Kan het ondernemerschap een autonome kunstenaarspraktijk in de weg staan of is dit in jouw ervaring een motiverende factor?

Bart

Het ondernemerschap kan zeker in de weg staan. Het liefst ben je als kunstenaar bezig met het maken van je eigen werk. Het ondernemerschap kost veel tijd, zeker als je daarnaast nog een baan hebt. Het is soms lastig hier een goede balans in te vinden.

Welke elementen die uit de samenwerking met een 'zakenmaatje' naar voren zijn gekomen, zal je blijven toepassen?

Bart

Het heeft me duidelijk inzicht gegeven in hoe ik mezelf, naast mijn autonome kunstenaarspraktijk, gestructureerd en systematisch in de markt kan zetten. Door de gesprekken met Lydia heb ik een aantal handvatten gekregen die ik zeker in de toekomst ga toepassen. Dit zijn aspecten zoals marktonderzoek doen, actief netwerken, benaderen van galeries en ook PR (website, promotiemateriaal) en hoe je de prijs van een werk bepaalt.

afb. 15
Bart van Deelen, *Ecdysis II*, 2022, geëboniseerd eik, vergulde Carrera marmer, 91 x 70 x 45 cm.

afb. 14
Bart van Deelen, *Ecdysis II*, 2022, geëboniseerd eik, vergulde Carrera marmer, 91 x 70 x 45 cm.

Wat motiveert jou om maatje te worden?

Lydia de Jong

Ik heb een achtergrond in de beeldende kunst- en culturele sector en ben de afgelopen vijftientig jaar werkzaam geweest bij profit- en non-profitorganisaties als communicatie- en integraal manager. In mijn werkzame leven heb ik als manager vaak jonge mensen begeleid. Nu is het met mijn kennis van beeldende kunst en vijftientig jaar ervaring als manager mooi en inspirerend werk om als vrijwilliger jonge mensen met talent te kunnen coachen op hun weg naar een bloeiende kunstpraktijk.

Hoe ziet de samenwerking met de kunstenaar er in de praktijk uit en hoe ervaar je dit?

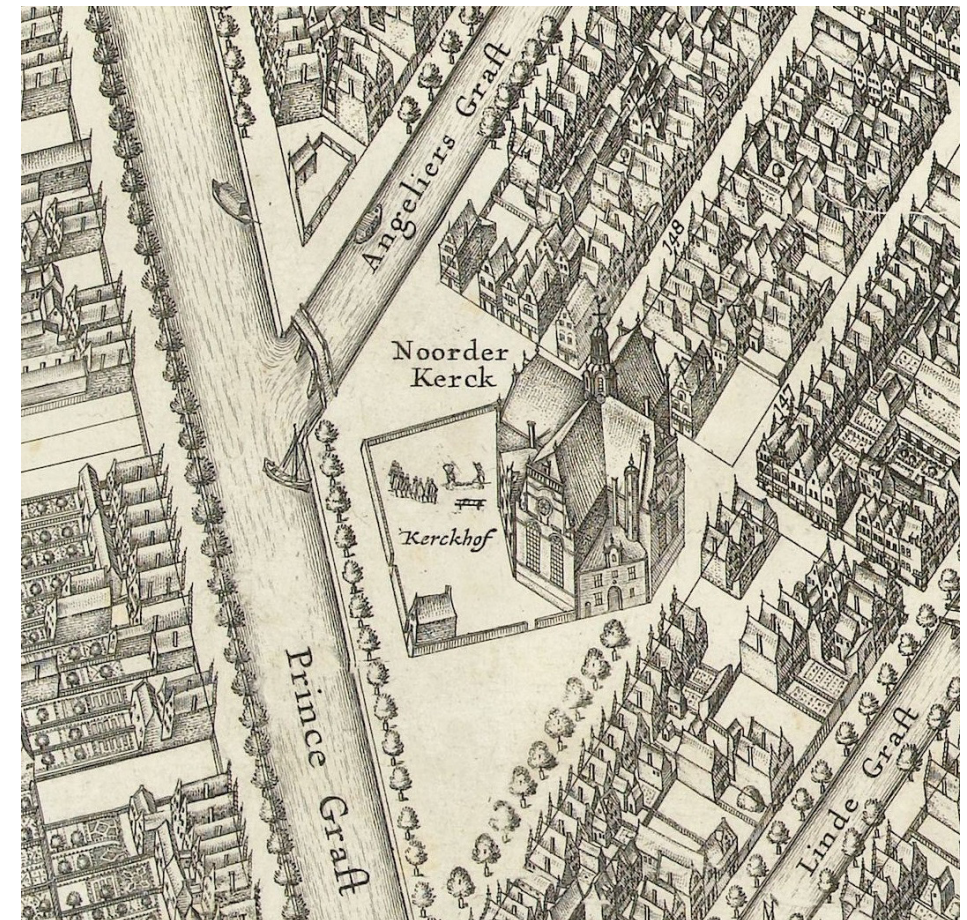
Lydia

Ik was direct onder de indruk van de schoonheid van Barts werk en zijn heldere concepten. Tijdens onze eerste gesprekken hebben Bart en ik een gezamenlijke zoektocht ondernomen naar hoe hij zijn kunst efficiënt in de markt kan zetten. Dit onderzoek heeft geleid tot een concreet eerste plan van aanpak waarbij onder meer passende galeries in beeld zijn gebracht waar Bart contact mee gaat opnemen. Denk ook aan verder bouwen aan een nieuwe website, een aansprekend portfolio, kortom inzetten op vernieuwde marketinginstrumenten. Dit is natuurlijk een stevige uitdaging, want deze ondernemersactiviteiten kosten in het begin veel tijd en je hebt niet zomaar een plek in de kunstwereld of de ideale galerie. Dit vraagt om een gedisciplineerde werk- en levenshouding, waarover Bart zeker beschikt.

Ik hoor van diverse jonge kunstenaars dat kunstacademies nog onvoldoende aanbod hebben op het terrein van ondernemerschap, marktonderzoek en positionering voor hun studenten. Dit blijkt onvoldoende in het curriculum te zijn opgenomen. Het zwaartepunt ligt op de artistieke prestatie. Dit project waarbij zakenmaatjes worden ingezet voor jonge kunstenaars voorziet daardoor duidelijk in een behoefte. Ik vind het leuk en nuttig om me in te zetten via Arthelpdesk en ik vind de begeleiding vanuit de projectorganisatie prettig en inspirerend.

Deze bijdrage is voortgekomen uit een samenwerking tussen ANIKÓ OUWENEEL-TÓTH, projectleider Arthelpdesk, en ROSALINDE VAN DE VELDEN, Adjunct-hoofdredacteur van tijdschrift Article.

Alle maendags markt

Afb. 1b
Detail van Van Berckenrodes *Plattegrond van Amsterdam*, met de 'Noorder Kerck' en het 'Kerckhof' duidelijk in beeld gebracht (uitsnede door auteur, foto: Rijksmuseum Amsterdam, <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.335826>, geraadpleegd op 12 oktober 2022).

door Lotte Bosch

Verbeeldingen en beschrijvingen van de activiteiten op de Amsterdamse Noordermarkt in de zeventiende eeuw